

บันทึก

เรื่อง การสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการ (กรณีนายสมบุญ บุญเรือง)

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ๕๔๑๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ แจ้งปัญหาเรื่องการสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการอันเป็นปัญหาได้เถียงระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับ ก.พ. มาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็น

กรณีได้ความว่า นายสมบุญ บุญเรือง เสมียนมหาดไทย จังหวัดธนบุรี ได้กระทำความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ศาลพิพากษาจำคุก ๑ เดือน ปรับ ๕๐ บาท แต่เนื่องด้วยมีเหตุปรานีจึงยกโทษจำให้ กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า กรณียังไม่เป็นความผิดวินัยฐานประพฤติชั่วถึงขั้นร้ายแรง ตามความในมาตรา ๖๑ (จ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งจะควรลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ เพราะนายสมบุญ บุญเรือง เพิ่งกระทำความผิดเป็นครั้งแรก และเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีมาแต่ก่อน แต่เห็นว่า มีมลทินมัวหมองอยู่ ไม่สมควรที่จะไว้วางใจให้รับราชการต่อไป จึงสั่งให้นายสมบุญ บุญเรือง ออกจากราชการฐานมีมลทินมัวหมองตามความในมาตรา ๔๓ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนเป็นการเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป และได้ส่งสำเนาคำสั่งไปยัง ก.พ. เพื่อจำหน่ายทะเบียนประวัติให้ตรงกัน ก.พ. ได้มีหนังสือขอสำนวนการสอบสวนไปพิจารณาและเห็นว่า เป็นกรณีกระทำผิดโดยปรากฏความผิดชัดอยู่ตามคำพิพากษาของศาลแล้ว ไม่ใช่กรณีมีมลทินมัวหมอง จึงมีมติให้ดำเนินการไล่ออกหรือปลดออกจากราชการตามความในมาตรา ๖๑ (จ) ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง กระทรวงมหาดไทยโต้แย้งว่าจะเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามความเห็น ก.พ. ไม่ได้ด้วยเหตุผลหลายประการ แต่ ก.พ. ยืนยันความเห็นเดิม กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่า

๑. การที่ศาลพิพากษาลงโทษนายสมบุญ บุญเรือง ฐานแจ้งความเท็จ ปรับเพียง ๕๐ บาท ส่วนโทษจำคุกเล็กน้อย ทั้งผู้บังคับบัญชารับรองว่านายสมบุญ บุญเรือง เป็นผู้มีความประพฤติดีมาแต่ก่อน เพิ่งจะทำความผิดครั้งนี้เป็นครั้งแรกเช่นนี้ จะถือว่านายสมบุญ บุญเรือง กระทำผิดวินัยฐานประพฤติชั่วถึงขั้นร้ายแรงตามความในมาตรา ๖๑ (จ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือไม่

๒. ก.พ. มีอำนาจที่จะสั่งให้เจ้ากระทรวงพิจารณาเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งเป็นไล่ออก ปลดออกหรือไม่ และเจ้ากระทรวงจะมีอำนาจออกคำสั่งไล่ออกหรือปลดออกตามความเห็นของ ก.พ. ใช้บังคับนายบุญสม บุญเรือง ซึ่งพ้นจากความเป็นข้าราชการไปแล้วได้หรือไม่

๓. การเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นไล่ออกหรือปลดออกซึ่งเป็นการตัดสิทธิมิให้นาย

สมบุญ บุญเรือง ได้มีโอกาสรับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายดังกล่าวแล้วข้างต้นนั้นนายสมบุญ บุญเรือง จะใช้สิทธิฟ้องร้องในทางแพ่งเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ในปัญหาข้อแรกที่ว่า การที่ศาลพิพากษาลงโทษนายสมบุญ บุญเรือง ฐานแจ้งความเท็จ จำคุก ๑ เดือน ปรับ ๕๐ บาท โทษจำคุกเสีย จะถือได้หรือไม่ว่านายสมบุญ บุญเรือง ได้กระทำความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามความในมาตรา ๖๑ (ฉ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ นั้น ปัญหาทำนองเดียวกันนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยพิจารณาให้ความเห็นไว้แล้ว ปรากฏตามบันทึกที่ได้ส่งไปยังกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับหนังสือที่ น.๕๕๓/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๔๙๐ ซึ่งมีความโดยย่อว่า การกระทำอย่างใดจึงจะได้ชื่อว่า “ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” ตามความในมาตรา ๖๑ (ฉ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ นั้นจะต้องพิจารณาตามพฤติการณ์ของกรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป และเพราะเหตุนี้ ในกรณีที่ข้าราชการต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดอาญา จึงถือเป็นหลักไม่ได้เสมอไปในทุกกรณีว่าข้าราชการผู้นั้นได้ “ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” และจำเป็นต้องพิจารณาถึงการกระทำในกรณีนั้น ๆ เป็นเรื่อง ๆ ไปเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ย่อมอยู่ในดุลยพินิจของเจ้ากระทรวง ฉะนั้น ในกรณีนายสมบุญ บุญเรือง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยว่านายสมบุญ บุญเรือง มิได้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง จึงเป็นการวินิจฉัยที่ไม่ผิดต่อหลักที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นไว้ดังกล่าวมาแล้ว และย่อมมีอำนาจที่จะทำคำวินิจฉัยเช่นนั้นได้

ส่วนปัญหาในข้อ ๒ และข้อ ๓ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า อันการไล่หรือปลดข้าราชการออกจากราชการตามความในมาตรา ๖๑ นั้น ย่อมเป็นอำนาจของรัฐมนตรีเจ้ากระทรวง จริงอยู่ เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรจะไล่หรือปลดข้าราชการผู้ใดออกจากราชการ จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ. ก่อน แต่ทั้งนี้ก็มีใช้จะหมายความว่าในกรณีเรื่องใด เมื่อรัฐมนตรีไม่เห็นสมควรที่จะไล่หรือปลดข้าราชการออก เพราะไม่ถือว่าการกระทำของข้าราชการผู้นั้นเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก.พ.จะมีอำนาจให้รัฐมนตรีทำคำสั่งไล่หรือปลดข้าราชการออกจากราชการได้ไม่

ในกรณีเรื่องนายสมบุญ บุญเรือง นี้ เมื่อเจ้ากระทรวงได้มีคำสั่งให้นายสมบุญ บุญเรือง ออกจากราชการแต่เพียงฐานมีมลทินมัวหมอง ซึ่งมีอำนาจที่จะทำได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้ว ก็ต้องนับว่ากรณีเรื่องนี้ได้ถึงที่สุดแล้ว การที่เจ้ากระทรวงจะรื้อฟื้นเรื่องที่ถึงที่สุดแล้วมาทำใหม่ให้เป็นผลร้ายแก่ข้าราชการที่ต้องหาในกรณีนั้น ก็ย่อมจะไม่มีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบ ถ้ากระทำไป ก็ต้องถือว่าเป็นการกระทำมิชอบด้วยกฎหมาย และเป็นเหตุให้นายสมบุญ บุญเรืองเสียหาย นายสมบุญ บุญเรือง ย่อมมีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหายได้

(ลงชื่อ) ส. วินิจฉัยกุล

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

เลขธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๕๒